

ANY III

NÚM. 84

BARCELONA 4 ABRIL 1890

Pepita Huguet

Copia fot. de M. Matorrodona.

SEGUINT MONUMENTS

Hi ha persones que si no podien anar a visitar monuments 's moririen de pena; segueixen aquesta costum importada per la tradició, abla mateixa devoció ab que resan cada nit lo rosari.

Jo coneix una senyora que 's diu Pona, viuda d'un *betas y fils* que hi havia en lo carrer de las Freixuras en temps dels de 'n Tarrés, qu' es tan entusiasta d' una institució com de l' altra. Porta cada any dos ciris a Sant Cugat perquè 'ls hi portava ja la seva mare; li sembla qu' es un cens qu' ha de pagar a l' altar però no li preguntéu la causa ni lo perquè, perquè no 'l sab.

Jo he sentit a la senyora Pona renegar com una juheva, (aixó també ho dich per tradició, perquè a renegar no crech que cap rassa 'ns guanyi), donchs si, l' he sentida renegar perquè la criada al agafar los candeleros per durlos a l' iglesia, havia arrugat lo paper vermell prisat qu' adornava lo ciri.

Molt cops he estat a casa seva a l' hora del rosari, perquè, francament, m' ha distret alló de: *Santa Maria mare de Deu..... Rita, véu que no bessi l' olla..... Pregau a Deu per... Ja has fregat la payella? nosaltres pecadors...* y tot lo rosari ha estat fet un mosáich ab paraulas profanas y sens que devegadas haja sigut impediment per interrompre l' oració instituhida, crech per Sant Francisco, l' anar a fer certas apremiantas necessitats en un lloch que... vaja, jo 'l veig molt renyit ab la serietat que déu rodejar tota manifestació religiosa.

Donchs, si, fetas aqueixas digresions que crech que venen al cas, pasém a casa la senyora Pona lo dijous sant a la tarde.

Després de ben tips de escudella d' oli y croquetas de bacallá, que Deu las donga a qui li agradin, cada membre d' aquella familia composta de la Sra. Pona, l' Agneta filla seva y en Jordi un cusí afillat, 's dirigeix al seu quarto respectiu a vestir-se per anar a seguir los monuments. Al cap d' un quart ja surt en Jordi ficat dintre d' un sobre-todo que recorda los primers temps de 'n *Xirivía*, un sombrero d' una forma anti-diluviana y repelat a claps com un gat carregat de brians.

Al cap d' un rato, perquè 'l *bello sexo* sempre necessita més temps per ampolaynarse, surt en escena l' Agneta, que dona una mirada d' admiració al cusí, qui també contempla extássiament las faldillas de seda de la seva cusina, que no mirantlas a contra claró, sembla impossible sigan fetas d' un género que 'l teixidó que va elaborar lo siga mort desde las bombas d' Espartero.

Lo sach de gró y la mantellina negra ab vora de vellut que no més surten en aquella festivitiat, fan també lo seu efecte en l' ánimo de 'n Jordi que no pot menos de llesnar un sospir de satisfacció y al mateix temps d' alegríia *prévia*, pus segur, qu' aquest trajo ab la sola adició de la flor del taronjer, será lo mateix que durá la seva cusina lo dia que prenguin estat en l' altar del Sagrament de Sant Cugat.

De prompte 's veu venir un bulto negre, colossal, grontxantse com una barca del moll del carbó.

Es la senyora Pona.

Porta lo mirinyach mateix que va regalarli lo *Belas y fils*, encar qu' una mica reduhit, qu' es tot lo qu' ha pogut lograr l' exigencia de la moda. Tocant a la seva completa destrucció, que no hi pensin; fins en lo testament hi té una cláusula en la que consta qu' ha de ser enterrada ab aquella prenda importada en temps de la Convenció francesa y ressucitada l' any 54 per los coetáneos de la senyora Pona.

Está vermella com un perdigot; s' ha rentat la cara després d' atiparse d' escudella d' oli y la sanch se li ha aglomerat en lo cervell presentant l' aspecte d' aquelles figuras de Velázquez que son l' admiració dels que visitan lo museo de pinturas de Madrit.

Lo vano que porta, per més que fá un fret de dos graus baix cero, es una joia arqueológica plena de remenos en las branillas y ab un paissatge mitològich en hont Júpiter y Venus ensenyan cosas impropias de la diada.

La senyora Pona qu' está acostumada a veurer lo trajo que porta lo Sant Cristo de *Sant Cugat*, no té escrúpol en que, al obrir lo vano, 's vegin las pantorrillas y cuixas d' aquells pagans que, al fi y al cap, sab que també váren ser déus y encara molt abans que ho fos lo mártir del Golgotha.

Per fi, y després d' encarregar a la minyona que no deixés cremar las *filarmónicas*, vulgo monjetas, y que activés lo bacallá ab romesco, va sortir la comitiva de la casa dirijintse a la primera iglesia de las moltas qu' havian de recorrer aquella tarde.

No los fará seguir per los lectors del nostre setmanari en los molts monuments que varen seguir aquella tarde, pus no sé si son aficionats a aquestas prácticas, sols diré que váren arribar a casa al vespre després d' haverne seguit molts; la Sra. Pona estava descontenta pus li semblava que n' hi faltava a seguir un, segons lo seu emopte y comparat ab los demés anys, y may callava repetint a cada instant: No ho dupteu, me 'n trovo a faltar un; lo que no puch precisar, quin es.

Després de sopar ab tota satisfacció, però lamentantse la Sra. Pona de que li semblava que li faltava un monument, van aprofitar l' estar vestits per anar a lluhir lo garbo per la Rambla, sens que 'ls hagués passat cap novetat en tota la tarde, a no ser una patata *voladora* que al atravesar lo Born antich va anar a xocar contra la trona de 'n Jordi fent de rebòt un ull de vellut a la Sra. Pona que també sense respectar la santitat del dia, va llesnar un terno molt impropio del acte qu' estavan portant a cap.

A las quatre ó cinch horas la familia tota ja era al llit esperant lo dia següent, divendres, per acabar de seguir los monuments.

La Sra. Pona després de pensar quin monument podía ser 'l que li faltava, va dormir-se roncant com un caball de la Riva y omplint l' arcoba d' una furtó de romesco que no s' hi podía tenir cara.

'N Jordi, que tenia molta fama d' o'lor de santitat, qu' era membre de la Reparadora y fill de *Sant Lluis*, havia saltat per una finestra interior y 's trojava en brassos de l' Agneta, en un llit de monja dormint los dos com dos benaventurats y tirantse també consecutivas alenadas de romesco l' un a l' altre que espatllavan la poesia d' aquell idili.

De prompte la Sra. Pona 's desperta y 's recorda que no ha dit a n' en Jordi que la cridés dematí.

Mitx vestintse ab una esgarrapada 's dirigeix al

quarto del seu nebot y ab gran sorpresa veu lo llit desert.

Una idea lluminosa va penetrar de moment dins la clepsa de la vella y corrent al quarto de l' Agneta obra la porta ab una revolada.

¡Horror!

La Sra. Pona va quedar gelada; li va caurer lo can-

delero de la má que va anar á parar sens apagarse la candela, als peus del llit de l' Agneta.

¡Quin monument se li va presentá á la vista!

Pero ja tenia 'l compte.

¿No diu que n' hi faltava un?

SERRALLONGA.

EPIGRAMAS

La Marieta de ca 'n Balmes quan deu ó dotze anys tenia res en lo mon hi havia que li agradès com las palmas.

Avuy del tot se n' hi ha anat aquella estranya passió; ara está per lo palmó, com més curt y desfullat.

Quan encara era molt nina, la Sió, sempre demanava monas de molts ous, y estava dientho sempre á sa padrina.

Avuy ja te costums nous que d' amagar no repara; pus á tot' hora diu ara: per monas... las de dos ous.

SERRALLONGA.

—Mira, quin duro, Mateu... 'm deya ahir la Ramona:

¿Es bo, ¿vritat?

—Si, per Deu;

es dels d' Isabel segona...

—Quí? 'l duro? No noy, qu' es meu.

En Paco, diu qu' ha deixat de fumá; lo que no es raro; pero sempre que jo 'l trovo 'm diu:—Tú; dom un cigarro.—

Per lo que vinch á comprendre que lo que ha deixat en Paco, no es lo vici de fumar, sino 'l de... comprar tabaco.

DOLORS MONT.

DIÀLECH

ENTRE MARIT Y MULLER

—i—*—i—

—Tecla.

—¿Qué vols Antonet?

—¿L' esmorsá, qu' está arreglat?

—¿Si; la noya l' ha escalfat, y allá 'l tens amanidet.

—Escolta: ¿Que 's lo que 't passa que noto ja fa alguns dias, que no menjas y rumias

d' un modo que casi es massa?

No comprench de cap manera lo perquè no m' ho has de dir.

Creu, no 'm fassis aburrir, que ja 'n passo prou quimera.

Deu ésser que 'l teu cor tanca un disgust que no l' has dit.

—No; 'l que tinch es molt neguit per un grá que 'm surt a l' anca.

J. FÁBREGAS CASANOVAS.

VA DE QUENTO

'N Perico Prats tenia un auellet molt bufó, n' era tota sa passió netejarlo cada dia.

L' auellet ja 'l coneixia y lo noyet tant l' aymava que sempre un pinyò li dava y content s' hi divertia.

Un dia, volguent jugar va deixar la porta oberta... y l' auell qu' estava alerta al Espay li va volar.

Després de tanta molestia, lo noy va esclamar plorant: Ja tè rahó aquell refrán que no 's pot jugar ab bestias.

J. T Y R.

La Locomotora y 'l Carro

FAULA

Una gran locomotora lleugera pels rails marxava y ab sos xiulets se burlava d' un carro-mato mitx vell. —¡Apartat de mí...! li deya, que ab ta fatxa tant xaparra ja 's vèu bè que algun panarra te fèu rodas y fusell.

¿No vèus que ma lleugeresa de qui en devant ja 't desterra y á tot lo atrassat faig guerra sent jo del mon lo progrès...?

—Y dígam, contesta 'l carro, ¿Donchs y si jo ab ma catxassa no t' guès donat eixa plassa que d' orgull te donas exès, ni pessa á pessa 'ls teus ferros no haguès portat ab constancia desde ahont á gran distancia no n' haurias vingut tú; y si per sort ó desgracia demá las rodas se 't trencan ó las planxas se t' arrencan qui te las podria dú?

No perque avansi 'l progrés déu lo passat desdenyarse; sens aquest, no pot duptarse que aquell no seria res.

RUCH NAFRAT.

¡Parlém d' ous!

PASQUA S' ACOSTA

—i—*—i—

LLETRETA

En tant que la classe obrera á favor dels Manresans, al govern alsa las mans, y justicia d' ell espera, nosaltres qu' altra fal-lera tenim, que neguits no 'ns costa, ja que sortim als dijòus...

¡Parlém d' ous!

Pasqua s' acosta:

Mentres que ab hígiénichs fins l' arcalde Sr. Maciá, simpátich als ulls se fá de tots los Barcelonins; nosaltres, poetas mesquins que sols busquém la *virosta* y los *negocis ben tous*...

¡Parlém d' ous!

Pasqua s' acosta.

Mentre' estánt que 'ls anarquistas, qu' estánt trinant de miseria, recordan de la Siberia las deportacions tant tristas, nosaltres materialistas, famélichs com la llagosta, busquém arguments més nous...

¡Parlém d' ous!

Pasqua s' acosta.

En tant las cosas d' Espanya empitjoran cada día, tenint tothom la mania d' aumentar més la maranya; nosaltres *cantant la canya* als que critican á posta sens saber per quins *cinch sous*...

¡Parlém d' ous!

Pasqua s' acosta.

Y en fi mentres que s' enfadan tots los carcundas del *mapa* y adalits de *Carlos Xapa*, ells ab ells lo cap se badan, nosaltres que no 'ns agradan los sectaris de la crosta, deixant que llaurin com bous...

¡Parlém d' ous!

Pasqua s' acosta.

PAU DE LA LAYA.

LA DIADA

La farigola está en joch
en aquest temps climatèrich;
cura 'ls dolors del histèrich
y posa la mare á lloch.

Aquets costums patriarcals
son un consol p' els malalts.

Fa avuy anys qu' ab 'n Sugranyas
la Maria 'm va fugir;
Jo si que també puch dir
que soch un bé... sense banvas

MONAS

¡La mona!

Los que la demanan.

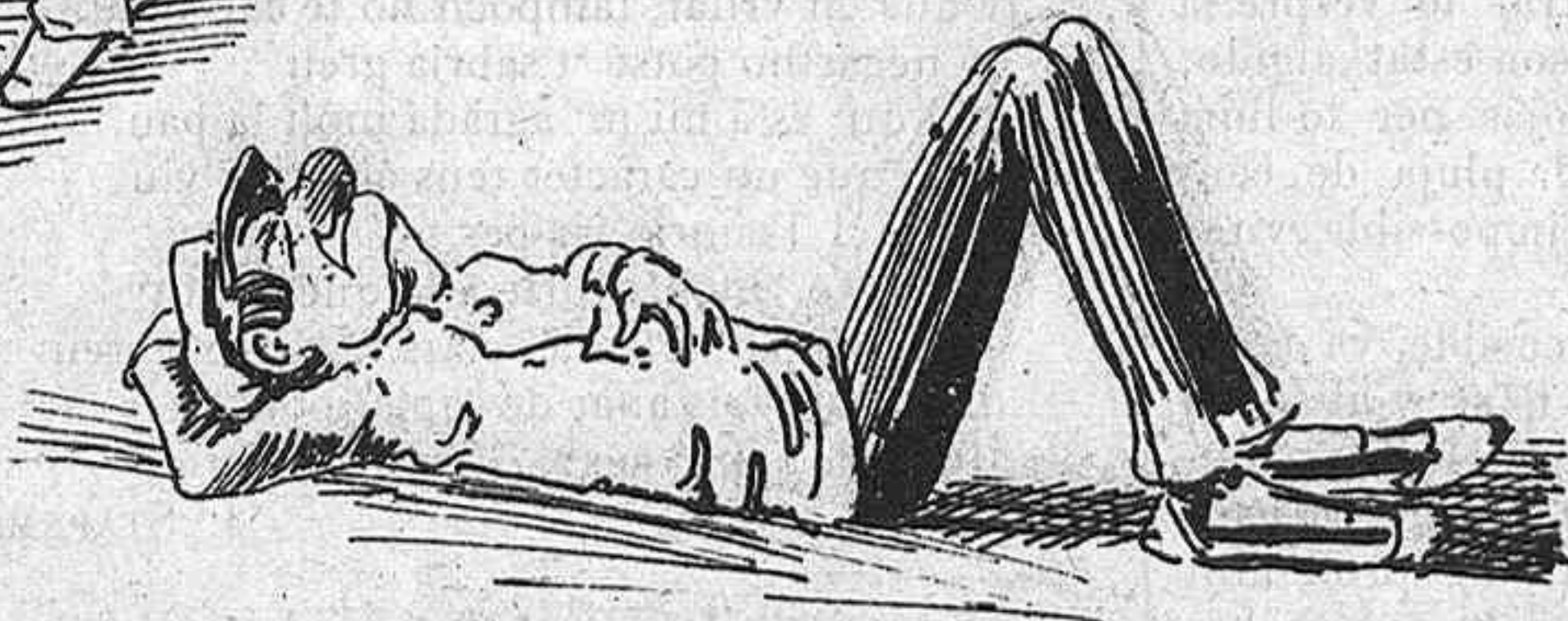
El que la dona.

Los que van á menjársela.

Los que l' agafan.

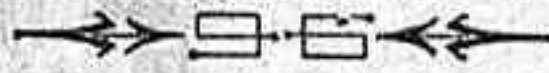

Los que la dorman.

M. G. ...

GURIOSITATS

Destruecció de Pompeya

UNY estaven de sospitar los habitants de Pompeya, Herculano, Stabia y altres pobles vehins, lo desastre més horros de la nostra Era, lo qual havia d'acabar ab sas vidas é hisendas deixant-las soterradas per espay de divuyt segles.

Los romans ja sabían que lo Vesubi havia vomitat flamas, pero ja fret y tapat son cráter desde temps inmemorial, no podian pensar ni en somnis qu' havia d'arriuar un jorn en que la més terrible de las erupcions havia de sortir d'aquella cúspide plana y predregosa.

Quants y quants volcans están avuy apagats sobre los quals aixeca confiada sas vivendas la pobre humanitat sens pensar puga succehirli lo que á Pompeya en igualtat de circumstancias.

Olot en Catalunya y altres punts diferents del planeta escusan als pobres pompeyans de la falta de previnció de que alguns volen acusarlos.

En aquells temps, la montanya del Vesubi excepció feta de 'l cimal, 's veyá completament cuberta d'una esplendorosa y potent vegetació formant preciós mosaich ab las elegantas habitacions, la major part d'ellas propietat dels personatjes més notables de las ciutats vehinas.

Precursors de la terrible erupció y com si fos un avís de la Providencia, van tenir lloch molts terremotos en lo pais; terremotos que váren continuar la friolera de 15 ó 16 anys fins que va arriuar lo jorn terrible, de dol per Italia tota, y de ruina y mort per los desventurats habitants d'aquella comarca.

Lo Vesubi no era apagat; lo cóno del cráter barrinant las entranyas de la terra comunicava ab lo foch central del planeta y durant molts segles encara havia de ser una de las válvulas de seguritat d'aquesta colossal caldera á caball de la qual navega la humanitat per l'infinit piélach del Espay.

Lo vint y tres d'Agost del any 79 en vols del mitx día vá comensar á sortir de la punta de la montanya una, primer, débil fumera que poch á poch va anar prenent colossals dimensions; ja apareixía blanca, ja negra, fins que, després de tenyirse de roig va comensar á furadarla alguna flamarada; entrat lo vespre la erupció era imponent y 's trovava en son estat álgido; las ayguas del golf completament rojas per lo llum del volcán, pareixían un mar de foch; la pluja de cenbras y pedras era tan copiosa qu'era impossible evitar lo seu *choque*.

La mar, per un fenómeno incomprendible, va recular sas ayguas deixant en sech moltas naus, y al soroll extrident del volcán, s'hi unía l'electricitat acumulada en lo núvol de vapor que com un inmens turbant ostentava en son extrém la roja flamarada, produhint trons terribles acompanyats de llampéchs qu'acabavan de fer més tétrich lo quadro.

Los habitants de Herculano y Pompeya tractavan en vá de fugir abrigantse los caps ab coxins; per totas parts era desolació y cridoria, en tant que rius d' encesa lava baixavan per las vessanas de la montanya portant sas corrents de foch á llarga distancia.

De prompte va obrirse ab diversas esquerdas la ígnea montanya esparramantse com lluminosa estrella hasta la planuria, encar no prou devastada.

La circumstancia de la desaparició de las tres ciutats mentadas demostra qu' algunas d' aqueixas esquerdas váren passar per sa superficie, pus no 's comprén que per la sola pluja d' escorias haguessin quedat totalment cubertas hasta l' extrém d' ignorarse durant molts segles, lo lloch en hont estavan situadas. Aquesta idea *emitida* per Mr. Sainte-Claire, Deville ha sigut la més acceptada.

PEPET DEL HORT.

LA POESÍA

Las musas del Parnás, hermosas fadas
Que á dolls la inspiració brindan als poetas
Obrint de bat á bat las grans aixetas
De la Castália font, totas plegadas.

Al deù Apolo han escomés, iradas,
Entregantli ab despit y en planys desfetas,
Llarch memorial escrit ab cent quartetas
Del Olimpo pels Genis inspiradas.

En ell diu que protestan d' aquells sabis
Qu' en la Vila del Os llorers desfloran,
Contant ja per ben morta á la poesia;

Y lo deù ha respost, somrient sos llábis:
—Oh ruchs! Qu' en van d' errats! Las arts may móren;
¡Els sí qu' iran morint de día en día!

FRANCESCH MARULL.

EN L' ALBUM DEL MEU COSÍ

SONET

Jo que t' *aprecio* molt, *cosinet* Pau,
y que pots disposar d' un treball meu,
una fulla ompliré del album teu
ja que aixís me ho demanas porque 't plau.

Encare que aixó poch á mi m' escau
y que en vritat, tampoch no te cap preu,
lo negarho potsé 't sabría greu
y 'l qu' es á mi m' agrada molt la pau.

Se que un carácter tens alegre y viu
y que 'l Tenorio fas per tot arréu;
jo per xó vinch á dirte alló que 's diu:
com més amichs més clars... ab aixó creu
que si no vols anar de cap al pou
abans de que l' acabi, digás: Prou.

J. STARAMSA.

MEMORIAS D' UN BOLERO

CAPITUL XIII.

Arrivada de l' Hortensia á Madrid; decepcions y conquista d' un inglés.

Per fi marxá á Madrid l' hermosa Hortensia,
l' alegre baylarina
que á tants homes feu perdre la paciència,
la salut y 'ls dinérs; com que bronquina
li buscava 'n Palull per aquell xasco,
fugint de lo *xubasco*
va creurers que en la Cort en pau viuria,
y sabent de l' amor tocá 'l registre,
ab la *xarxa del gust* atraparía
tal vegada la bossa d' un ministre
may aixuta de l' or que ella volía.

De sa amiga Leonor en companyia,
(puig que sent *carn y unglá* no 's deixavan,)
per la *Vila de l' os* se pasejavan
á tot hora, buscant á los prossélits
de la *Deva de Xipre*, y sols trovavan
raqúitichs petulants y sers famélichs
qu' esqualits, de *gasusa*, badallavan.

Si á voltas sa hermosura un *peix* atreya,
era un *peix escamat*, que desseguida
que lo perill preveya
sense fer cumpliments las dava á dida.

En Madrid es difícil fer forrolla;
abunda tant l' embrolla
en la primera capital d' Espanya,
qu' hasta 'l més imparcial, si pot, enganya
á truco de tirar sigrons á l' olla.

Aixís es que la filla de 'n Cirera
tot vivint al carrer de la *Montera*,
qu' es un carrer de broma y saragata,
no trovava lo modo y la manera
de que algún tonto la *montés en plata*.

Be prou las perseguian
com un aixám d' abellas,
atrèts per la dolsor qu' ellas tenían,

un estol d' aymadors y de... trapellas
que sense pagá 'l gasto, pretenían
la mel aprofitar de las *poncellas*.

Be prou las maravellas
de son tipo, cantavan sens mesura
poetas deshauciats, qu' entre las cellas
duyan marcat l' estigma: *xifladura*.

Be prou que lo *Diari de Santana*
s' ocupava en *estensas gacetillas*,
de son cos, butonet y pantorrillas,
mes, qu' era tot aixó? si un tarambana
no trovavan que 'ls dèrs bastanta *moma*
per viure com *Princesas*, sent *artistas*.
¿Com fer cas d' escriptors y periodistas
si sols tenen per dá, una trista ploma?
¿Y una ploma qué val? no val la pena
qu' enterneixi 'l seu cor una *Sirena*.

Un dia que l' Hortensia y la Leonor
pel Prado 's passejavan, advertiren
qu' un *inglés millonari*, un gran Milort
las mirava ab afany; se preveniren
com fragatas de guerra acorassadas,
per fer la guerra al fill de l' Inglaterra,
que 'ls tirava de foch unas miradas
capassas d' abrusá tota la terra.

Mes ellas apesar de anar ben solas,
sent valentas y á més sent espanyolas,
juraren no rendirse en cap manera,
y alsant del *Noy Cupido* la bandera,
al cau se dirigiren ben seguras
que l' inglés ab fal-lera d' aventuras
anava com un gós al seu darrera.

JOSEPH M.³ CODOLOSA.

(Continuará 'l capítul.)

PUBLICACIONES REBUDAS

De Reus al Ebro, novela que va sortir á llum en la casa editorial, *La Publicidad*, lo 28 del passat, original de Mironi.

Allí veurán, señores, dias nebulosos y angustiosos, presagiant l' estiu y aplanant herbas y arbres; la primavera, señores, la veurán riurer y palpar com si estigués afectada d' aneurisme; altres núvols qu' están tristos y pesan dolsament; (ay zenyó!) y en lo mar hi veurán també, señores, onadas indolentas com roba mullada (que poétich!) y espumas ab serrèll ficantse dintre la sorra.

Allí veurán també un blau profundo, (pot ser aixó siga equivocat; déu ser baix profundo); un baix profundo qu' esqueixa los núvols melodramátichs (aixó casi també ho ha de ser), y flors que riuen ab fullas de color de nèu trepitjada (quin dimoni de color déu ser...)

També hi trovarán, si ho llegeixen, camps que viuen de gotas d' aygua arrancadas ab pena (ay!) de la gleba fatigada; (uy!) y més núvols encara que 's moderan ab energia en molas *al-go-do-no-sas* (que costa!) blancas, de color de plom y *li la ceas* (arri!) á Occidente. (Ja ho entenen?)

Altra vegada, señores, veurán com torna á riurer la primavera; (está molt de barrila) y veurán també figueras grogas (lívidas), garrofers cobaris, oliveras carbonissadas vias férreas en *hembrión* y... (aguantat!) vents d' Aragó disparats per los canons dels ports de Balaguer y de la Teixeta (quina por!).

Veurán també, señores, treballadors ab las caras atontadas (gracias en nom de la classe); *todo* mandíbulas! (quin goig!) y gent que buscan la felicitat de xixanta céntims al dia.

Per últim llegirán, señores, lo següent párrafo copiat al peu de la lletra com un modelo de la sintaxis y prosodia del autor, que demostra ser un colòs en l' art de la ploma.

«Cerca de las Borjas del Campo nos detenemos á ver un puente de cinco arcos de nueve metros, nos dice amablemente el ingeniero Sr. Maristany, nuestro Virgilio en los antros de

Argentera - y en el marco de una el pueblecillo de Maspujols amontona sus casuchas de color de corcho al pié del campanario, que resalta delante del vapor azulado que dispersa con su blancura los cerros del fondo.» (Oh!... ja ho entendrán ja,... s' ha de llegir catorse ó quinse vegadas.)

La novela, entera, la trovarán á cinch céntims per tot arréu.

ESPECTACLES

TEATRO MILITAR.—Gran funció que durará una colla de dias.

1.º Sinfonia: Solo de violons.

2.º La traji comedia en varios actes d' insubordinació, escrita per lo reputat autor Q. Dav-anh.

Una rabieta, una carta y varias interpelacions.

Presentada ab tota la fatxada que requereix son atrevit argument y estreno de una decoració representant lo Castell de Sta. Bárbara en Alicante deguda al hábil pincell del gran pintor escenógrafo Mr. Vermouth de la Reine.

3.º La gatada bufa bilingüe joco-terrorística, capas de fer aixecar los pels de punta... inglesa, original dels senyors Camps y Cazuela, titulada

¡Quina por!

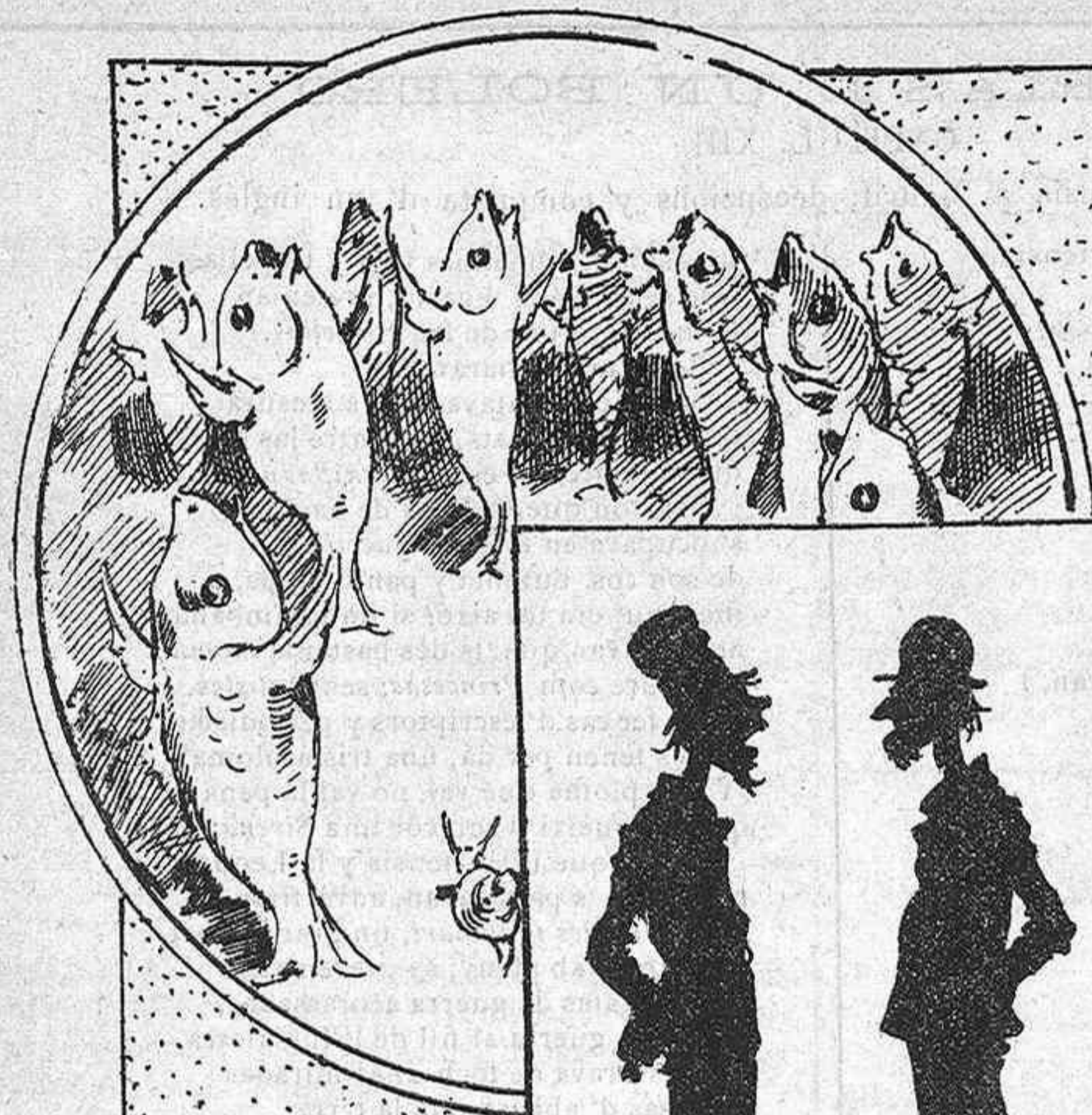
ó

La cúa entre camas

4.º Y PROU.—Tango del *¡Que le dál... ¡Que le dál...* dels Sobrinos del Capitán Grant, ballat per Mr. Romeró de la Bledá ab acompanyament de chulos chilenos en conserva.

Entrada: d' arròs.

Hora: de contar diners.

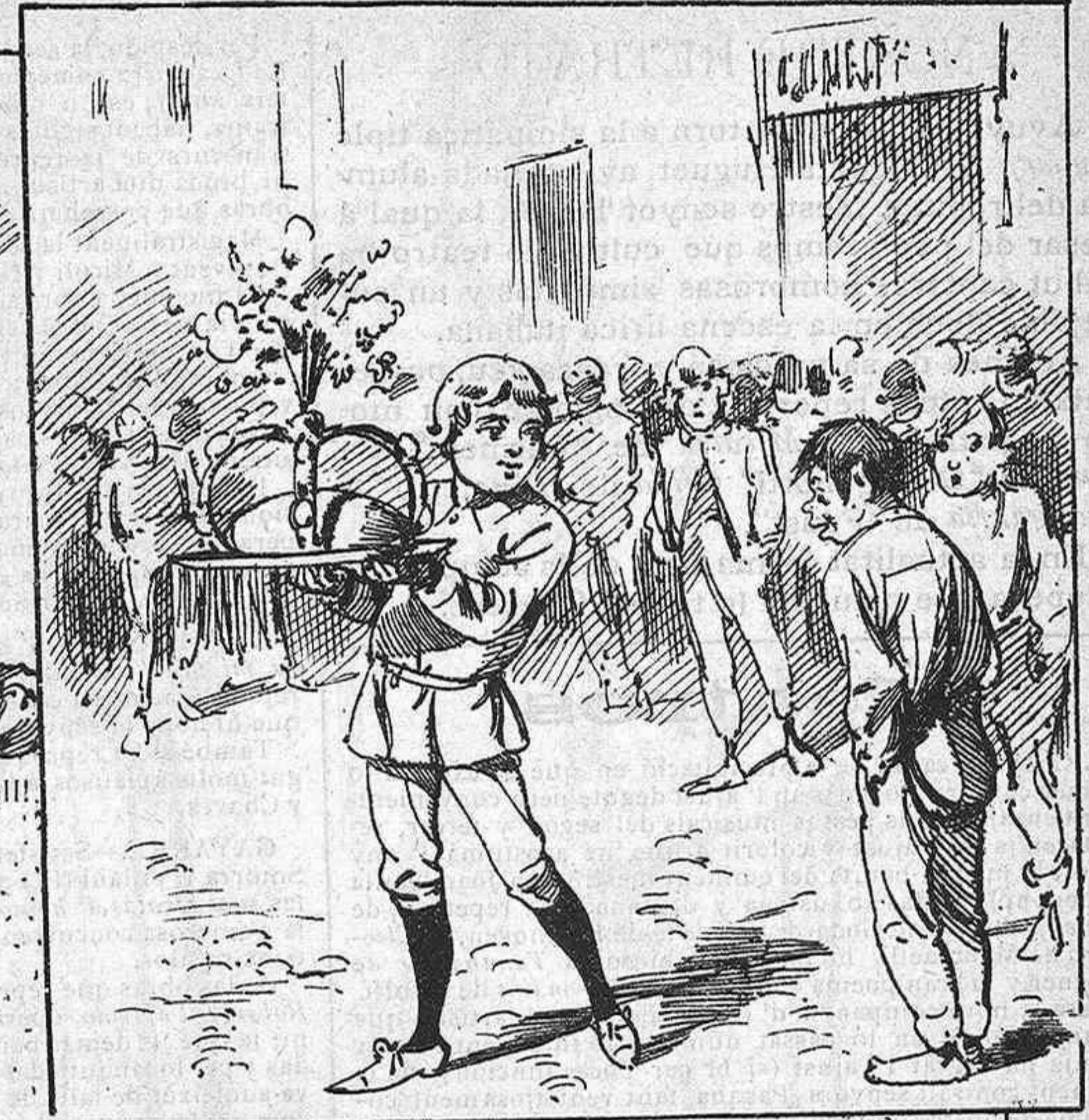
Dém gracias al Increat per havernos escapat.

—Au, Pau, que ja podém menjar carn.
—De qué?... de gòs?

Que 'ns escapa, ¡voto á n'èll!
¡agaféu aquest tortèll!

Déixal anar, que 't mossega!

—Ara, quan una moleta á la má asquierda, da fijo, que en cuenta de Jan Miqueta, semblaría an Łagartico!

—Elvireta... que no li han dat la mona?
—Ni 'l mico.
—'N vol una de dos ous?
—Tirila al foch,
—¡¡Bufall!

NOSTRE RETRATO

Avuy ha tocat lo torn á la simpática tiple *leggera* D.ª Pepeta Huguet, aventatjada alumna del reputat mestre senyor Bonet, la qual á pesar del poch temps que cultiva lo teatro ha sabut captarse nombrosas simpatías y un envejable lloch en la escena lírica italiana.

Ademes de sa preciosa y fresca veu, posseheix un estens repertori, distingintse d'un modo magistral en la *Micaela* de "Carmen," *Regina* de "Gli Ugonotti" *Gilda* de "Rigoletto" y *Margarita* de "Faust".

En la actualitat forma part de la companyia d' ópera que actúa en lo teatro Gayarre.

Teatros

LICEO.—A causa de la precipitació en que se executá lo primer concert, no sorti ab l' ajust degut, pero convenientment ensajadas las pessas musicals del segon y tercer, resultaren ja ab l' ajust y colorit á que 'ns acostumá l' any passat la mágica batuta del eminent mestre don Joan Goula siguent aplaudidas ab justicia y demanada la repetició, de *Scenes poétiques* de Godard, la *Fidelio* de Beethoven, la *Cleopatra* de Mancinelli, lo magnífica sinfonia *Tannhauser* de Wagner y lo gran poema sinfónich *Les Girondins* de Litolfi.

Pera la nova companyia d' ópera ademés dels artistas que ja anunciarem en lo passat número, lo inteligent senyor Bernis ha lograt l' ajust (si bé per pocas funcions) de la eminent contralt senyora Pasqua, tant ventatjosa ment coneguda de nostre públich.

També s' está gestionant l' ajust del célebre Masini. Celebrarém los bons resultats.

ROMEA.—Lo diumenje á la tarde va tenir lloch l' última representació del poema dramátich *Julas* ab una entrada de quadro. Lo dilluns ab una numerosa concurrencia van posarse *Los dos sargentos* y *Los hugonotes* á benefici del jove actor senyor Fernandez qui va ferse aplaudir en lo paper d' un dels dos protagonistas de la obra francesa.

Segueixen los ensajos de *La dona honrada* comedia de D. J. Martí y Folguera.

En motiu d' una prohibició *madrilenya* s' ha retirat lo drama *La bofetada* que s' anava á posar en estudi.

NOVEDAT3.—Sapigut es que la Cipriana del *Facciamo Divorzio* obra mestra de Sardou, ha obtingut en nostres teatros una interpretació fiel per las eminentes actrius senyoras Simoes, Marini, Tubau, Tessero, etc., etc per lo que 'ns creyam que poch superior hi veuriam en la que en la nit del dissapte últim debia darli la senyora Duse. Ab molt plaer confessém que 'ns enduguerem un xasco colossal ja que en la escena penúltima del segon acte deixá enrera á totas quantas actrius han interpretat lo personatge es mentat.

La Cipriana de la Duse, per sa riquesa de detalls y maravellas de dicció, fa impossible una excusió millor. Lo públich fent justicia al talent de la eminent artista, al final de la dita escena la obligá á presentarse al palco escenich tres vegadas consecutivas á rebre los aplausos delirants de entusiasme que li dedicava. Molt bé l' acompanyá lo reputat actor senyor Andó que en lo Enrico dongué mostrás de ser un dels primers actors de la escola italiana.

Lo resto y conjunt de la obra, inmillorable, tant per la senyora Duse y senyor Andó com per las senyoras Giannini Bonivento y senyor Galliani.

La *Dora* de Sardou apesar de no ser una de las obras en la que mes s' ha lluhit la senyora Duse, en lo quart acte y en la escena ab Andrea (senyor Andó) trobá nova ocasió per conseguir l' aplauso del públich logrant altra ovació de las molts que ha rebut en la present temporada.

Al senyor Andó lo trobarem molt desigual pus si bé en algunas escenas se feu aplaudir ab justicia, ab altres lo trobarem exagerat fugint de la *nota* realista tant peculiar en aqueixa companyia.

A última hora se 'ns digué que la obra *Dora* era la primera vegada que la posava en escena la companyia Duse.

Per despido, la senyora Duse dongué una representació de *La locandiera* comedia de Goldoni que com *Pamela* del mateix autor, es un modelo de bellesa per sa sencillés y fácil trama, habent sigut sumament aplaudida dita artista en lo transcurs de la representació per la riquesa de detalls que hi brodá dita artista. Indubtablement es una de las millors obras que posseheix en son repertori.

Magistralment la secundaren los senyors Andó, Mazzanti, Bonivento, Micoli y Cortesi.

Al final de la obra sigué objecte la eminent artista ab companyia del notable actor senyor Andó de una ovació sumament entusiasta molt digne dels artistas que la rebian.

Lo públich radiant de entusiasme sentia lo despido, envejant als madrilenyos que la possehirán per 40 funcions.

Nosaltres fentnos partícipes del just entusiasme, sols desitjem sia presto il ritorno.

Dissapte la companyia Tutau-Mena, al reanudar las funcions de nit estrenará lo drama *Jenny*, escrit espresament pera la senyora Mena. La empresa pera presentarlo ab la deguda propietat ha encarregat lo decorat á nostre primer escenógrafo, senyor Soler y Rovirosa.

CATALUNYA.—S' ha reproduhit la bonica sarzuela *Viva mi niña!* obtenint encar mes éxit que en las anteriors representacions á causa sens dupte del acertat desempenyo que hi dona la senyoreta Campos en son important paper.

També s' ha reproduhit *El suicidio de Alejo* habent obtingut molts aplausos la *barbiana* Martínez y los senyors Bosch y Chaves.

GAYARRE.—Satisfets poden quedar los Srs. Tromben, Sotorra y Villani (R.) que en la última setmana verificaren las *suas seratas d' honore* vejentse ademés de agassatjats per la numerosa concurrencia, obsequiats ab valiosos y artístichs regalos.

De las obras que representaren mereix sols parlarse de lo *Roberto il diavolo*, ópera dada en lo benefici del senyor Villani, ja que 'ls demás beneficiats esculliren obras representadas y per lo tan jutjadas degudament. Lo *Roberto*, en conjunt va adoleixer de falta de seguritat tant en la senyora Ferreti com en lo senyor Bertran, pero no obstant se feu aplaudir ab justicia en la preciosa *siciliana* del primer acte, en lo difícil tercetto á veus solas del tercer y en lo notable *tercetto* final del quint.

La senyora Huguet á qui cada dia se li observan nous progressos tant en art com en vocalisació, fou molt aplaudida en sa important part aixís com lo beneficiat en lo Beltramo que en honor de la vritat sigué l' héroe de la festa portantse com un consumat artista en l' ária infernal del tercer acte. Los coros y orquesta baix la direcció del mestre senyor Subeyas Bach acertats.

Dissapte s' inaugura la temporada de primavera ab la companyia completament reformada, habentse ajustat la aplaudida tiple senyora Backiani que tant brillanta campanya sostingué l' estiu passat en lo teatro Lírich, ab las representacions del *Orfeo* de Gluck.

TIVOLI.—Brillantment concorregudas s' han vist las últimas funcions de la companyia lírica Colomé-Bosch sent molt aplaudit lo primer en *La Menescala* y las parts principals de la companyia en *Los sobrinos*.

De igual distinció ha sigut objecte lo quadro d' ópera que dirigit pel reputat mestre Goula (fill) ha representat *Carmen* fentse una distinció molt marcada en la nit de despido á las senyoras Giorgio y Pierdori y senyors Carbonell y Pomar.

Au revoir.

Dissapte la companyia lírica del senyor Cereceda inaugurarà sas funcions ab *El Alcalde de Strasberg*, la popular *Estudiantina* y la *estravagancia* (com l' anomenan sos autors) *El plato del dia*.

CIRCO ALEGRIA.—Ab *Los Zangolotinos* torná á presentarse la senyoreta Montes que se feu aplaudir en la preciosa *jota* pero demostrant en lo resto de la obra que encar no está del tot restablerta.

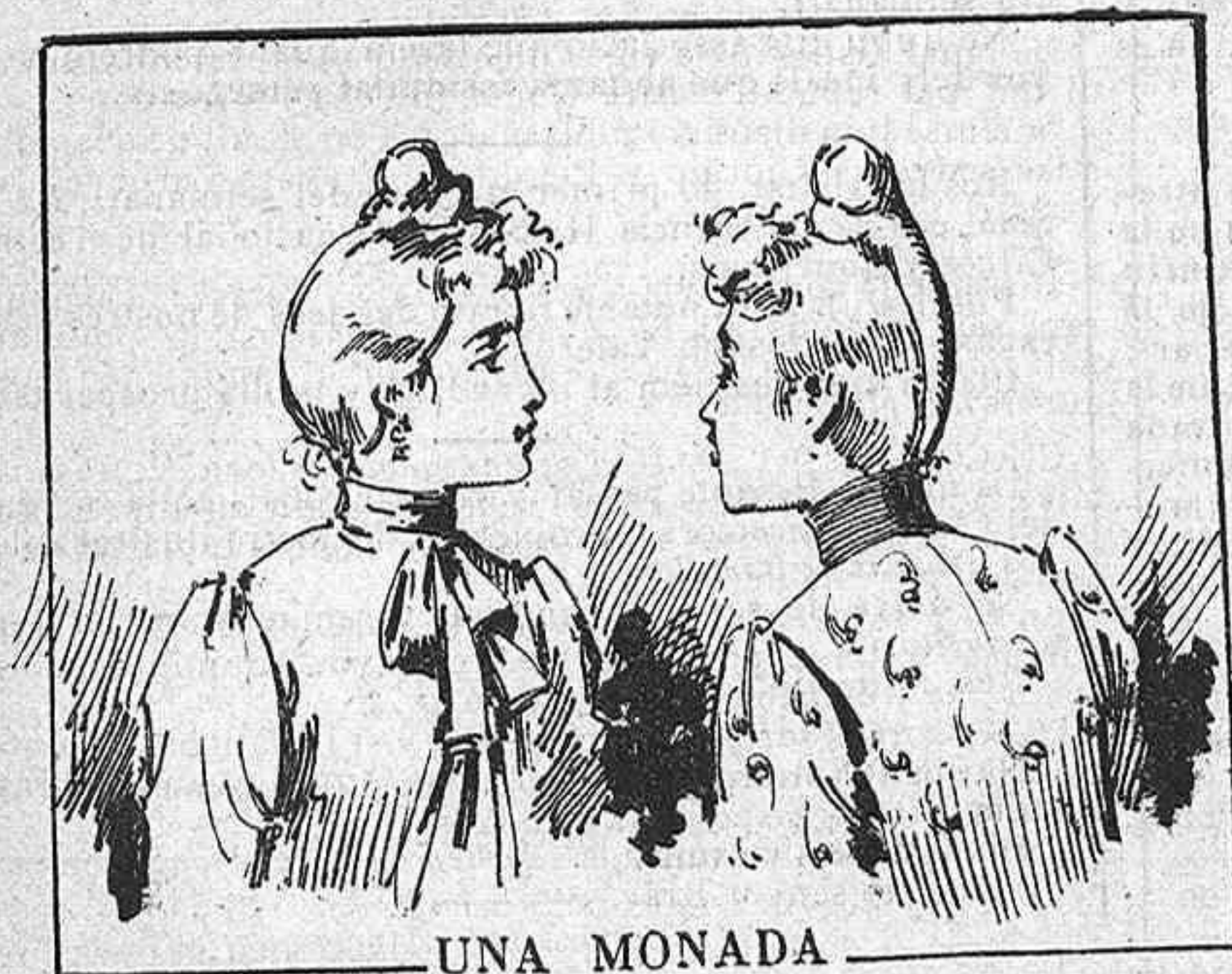
En *El plato del dia*, cantá com ella sola las preciosas *sevillanas* escritas exprofes pel mestre senyor Rubio, sent molt aplaudida y demanada sa repetició.

La senyora Rodriguez també s' ha vist justament agassatjada per la fiel interpretació que dona á totas quantas obras executa.

Pera dissapte s' anuncia la *Carmen* de Bizet arreglo en espanyol per lo senyor Bray.

UN CÒMICH RETIRAT.

MONAS

Campanadas

Llegim en *O commercio do Porto*, que l' antich é intelligent ex-fabricant D. Francisco Ortega y Farrés ha establert en *No grande Hotel de Pariz* una exposició permanent de manufactures catalanas que son visitadas ab admiració per los nostres vehins portuguesos.

Lo senyor Ortega de qual personalitat fa molts elogis la premsa lusitana, va suficientment recomenat per *Lo l'oment de la producció nacional de Barcelona a Associació do Porto*.

No dubtém un moment que per poch qu' ajudin al senyor Ortega la qualitat y preus dels géneros presentats, n' obtindrà un bon resultat la industria de la nostra terra, pus es lo senyor Ortega lo prototipo de la activitat, y sa inteligencia en la fabricació molt poch adotsenada.

Tenim lo galliner m alborotat.

Alguns pera calmarlo demanan cástichs, quan no es aquest lo remey, al meu entendre.

Per calmar un galliner hi ha un sistema mes infalible. Blat de moro!

Lo general Cassola va dir que si s' agafava al seu colega Dabán, escriuria éll una carta pitjor. Conforme, home; també se l' agafará á vosté pitxor. Y en paus.

Deya *La Dinastia* días passats que *La Publicidad* respallava la levita de 'n Sagasta.

Be passa de respallar; no veu que 'l de la Piga ja casi es fussionista?

Oh! espéris... de altras 'n veurá.

Tot es questió de batuta.

Hem rebut uns magnífichs llibrets de paper de fumar, marca *Le Favori* qu' expent C. Campmajó, Asalto 12.

No podém per menos que recomanar la mercancia tant per la seva qualitat com per lo ben presentada.

Aquestos dias ho han sigut de cumpliment de sentencias de mort.

No es que 'ns revelém ni molt menos contra l' institució terrible que mes necessaria es fa avuy per la asombrosa estadística criminal que desgraciadament 's registra en nostra pátria.

De lo que som contraris acérrims es de la forma.

La riquesa de detalls terribles que van tenir lloch durant la presó y estancia en la capella del desgraciat Megías en Játiva, posa los pels de punta al mes indiferent.

Si s' adoptés en Europa, com ja 's fa en América lo sistema de matar per la electricitat, s' evitarián també espectacles com lo que va tenir lloch en lo patíbul, que no volent funcionar be la máquina fatal, va fer sufrir horrorosament á la víctima y fins als que presenciavan l' acte.

Qu' ab tot tinguém d' anar á la cuál...

Ja no falta sino que los pobles rebin baix pali als excursionistas carlins...

Jo, francament, no 'm creya que tinguessin tant partit.

Els fan bè, que s' aprofitin ara que 'ls hi topa;... ja es bon xicot lo govern.

Oy, senyor Dabán?

Sens animo de voler passar plessa de redentors, 'ns atrevim á aconsellar als fabricants de Catalunya en motiu de la huelga imponent que acaba de tenir lloch, que procurin accedir á las, en nostre concepte, justas pretensions de la classe obrera, tenint en compte que los queviures van cars, que 'l pobre també ha de dar educació als seus fills; que la estancia de molts horas seguidas en l' atmósfera viciada dels tallers y quadras fabrils, proporciona á menut enfermetats que consumeixen los pochos ahorros del pobre treballador que veu las grans fortunes que han adquirit en pochos anys aquets mateixos que 'ls regateijan uns centims mes y uns minuts menos.

Las cosas ben enraonadas donan bons resultats per tothom.

No dubtém que lo senyor Antúnez que posseheix prenda d' equitat y justicia posará terme á un conflicte que acaba d' agravar la situació de la morigerada classe treballadora.

Sembla qu' ha sigut prés en la provincia de Huesca lo famos criminal Bernardino Val (a) Calzaprieta.

Entre las moltas víctimas d' aquesta fiera ab forma humana s' hi conta lo seu propi pare á qui va degollar, Quanta falta fá l' instrucció!..

Y al pensar que lo cárrech mes mal pagat es lo de Mestre d' estudi.

Diu algun periódich que s' han rebaixat los sous dels peons de las brigadas de llimpiesa del ajuntament, augmentant en cambi los d' altres empleats de mes úpa.

Senyor Maciá, no juguém; per ara vosté nos es molt simpátich y no voldriam tenir may motiu de censurarlo.

Si te ganas de *podar* ara que som á la primavera, talli las brancas altas y lo fruit será més suculent.

Miri que tots los nostres parents son jardiniers.

Y 'n sabém la prima.

Ha sortit un nou periódich federal titulat *La Region catalana* qual administració y redacció es en lo Centro Democrátich Federalista.

Y donchs que s' ha fet de *El Federalista*?

¿Que potser no ho era prou de federal?

¿Potser resultava massa *santon*?

De tots modos desitjem al nou colega mes llarga vida que al seu antecesor y pocas ensopegadas *fiscalisticas*.

Ja haguera sigut bonich una huelga de generals...

Ja ho veig... los treballadors no demanan reducció d' horas y augment de jornal? Donchs ells també están en lo seu dret en oposarse á la separació de mandos en Ultramar, que *al fin y al cabo* es posar limit á una cosa qu' es com si diguesim: estroncar lo filon d' una font que aprtant no mes un *butó* no deixa may de rajar.

Lo qu' es de contents no 'n poden estar gayre.

Diu que lo día que surti pera lo desterro lo general Dabán, sos amichs los senyors Cassola y Martínez Campos anirán á despedirlo vestits de uniforme.

Ja es mes sério aixó.

Segur que al govern no se l' hi haurá ocurregut...

Del contrari...

Vestits de uniforme!

¡¡Malo!!

En un naufragi ocurregut aquestos días en ayguas del Ferrol va volcar un bot salva-vidas ofegantse la major part dels tripulants.

En cambi un xinorro que portava quatre ó cinch nau-frechs va arribar á salvament.

Quins bots salva-vidas!...

Como nuestros!...

Ha suspès la seva publicació lo periódich de Port-Bou: *El Pirineo Oriental*.

Ho sentim de veras y desitjem que la seva ausencia del estadi de la premsa siga temporal.

Doném las gracias á la Societat *La Llum* de Pallejá per lo nomenament de sóci protector á favor del director del nostre setmanari.

No dubti dita associació que farém quant podrém en favor dels ideals que ab tanta assiduitat persegueix.

Nos ha visitat, lo primer número del setmanari: *La Escena*, eco de la Agencia Hispano-Internacional de Teatros, Circos y Conciertos.

Publica un molt notable retrato del degá de nostres actors espanyols D. Joseph Valero.

Llarga vida desitjem al nou colega y molta prosperitat.

La nit del dissapte passat varen ser robats en la carretera del Clot, los directors y propietaris de nostre ilustrat colega *Las afueras de Barcelona*.

No deixa de ser una ganga. Ja varen tenir materia per un *suelto*.

Res... questió de sórt.

Ha sortit á llum lo número 12 de *Lo Pregoner* que conté un bon tetx y xispeijants dibuixos.

Ho celebrém y avant.

Lo passat diumenje tingué lloch la inauguració del Centre popular de S. Celoni ab una vetllada extraordinaria habentse aplaudit lo discurs inaugural y demés actes que tingueren lloch.

Los intermedis foren amenisats per la orquesta de la localitat que ab molt acert dirigeix lo senyor Ballada.

Molt 'ns plau tals mostrars de progrés.

A la quenta, lo *Cronista* de Jerez de la Frontera estava mal enterat respecte al conflicte entre la aplaudida tiple còmica donya Dorinda Rodriguez y l' empresa del Teatro Principal d' aquella localitat.

Segons informes posteriors que sabem ser certs, la artista va deixar de treballar perquè no cobrava.

Ben fet!

L' últim número del periódich de teatros *La Union Artística* publica un preciós retrato y extensa biografia de donya Concha Martínez que actualment està fent furor en lo teatro Catalunya.

SECCIO REGILIOSA

Gran sermó polítich en Sant Sebastián sobres los lliberals.

Lo pare Obieta va assegurar que lo ser lliberal era pitxor que ser lladre y assessí.

Gran ovació á la sortida del temple.

Molts xiulets, tronxos y alguna pedra.

Per lo demès, l' ordre va ser complert.

NOTICIAS MARITIMAS

Fa dias que 's nota gran moviment á bordo del Bergantí *Santa Creu* capitá Palencia, embarrancat en lo Plá de las comedias.

La causa d' aixó es la noticia de haver zarpat ab rumbo á aquest port lo Remolcador *España* que ve á treurer del fanch al barco varát.

A judicar per las noticias adquiridas lo barco salvador es un bastiment com pochs ne llauran en la mar salada.

Las cambras están pintadas per Soler y Rovirosa, Moragas, Chia y altrás no menos celebrats artistas y los trages de la tripulació son de lo mes vistosos que s' hagi vist.

Las condiciones marinas del barco si no menteix la fama, honran als constructors y 's creu no quedi barceloní que deixi de visitar-lo.

Aviat se despatxará... *en contaduría*.

GALERIA DE CELEBRITATS

10 CENTIMS RETRATO

Figuran ja en aquesta celebrada galeria de retratos sobre Cartulina deguts al llápis del dibuixant especialista en aquest género, Sr. Punts suspensius, una escultida colecció en la que hi constan, entre altres las personalitats artísticas E. Mendoza Tenorio, F. Soler de Ros, J. Guerra, C. Parreño, Y. Llorens, D. Perlá, C. Martinez, L. Fons de Calvera, A. Vico, T. Edison, Y. Peral, J. Gayarre, F. Uetam, E. Laban, E. Planas, M. Matorrodona, J. García Parreño, F. Soler, T. Bonaplata, B. Galofre, F. Urgellés, A. Soler, H. Goula, T. Baró, Amadeo, F. Fuentes, M. Gambardella, E. Leonardí, D. García, Ll. Campos, Ll. Albert, A. Rossi, J. Valero, E. Duse, F. Maciá, F. Marull, P. Huguet, etc.

Telégramas

Vicálvaro 1, 4 matí.—Durant tota la nit s' han sentit grans riallas en los punts hont va tenir lloch la célebre batalla.

Los espiritistas 's proposan explicar lo fenómeno.
G. BUM, BUM.

Madrid 1, 3 tarde.—En varios bárris d' aquesta córt se sent un estrany soroll com d' esmolar espasas en las aygueras.

Se nota un malestar inesplicable com precursor de grans aconteixements.

La sanch en lo Matadero ha experimentat una baixa considerable.

G. BUM, BUM.

Berlín, 1, 4 id.—Lo príncep de Bismarck fa dos días que no 's mou del mirador del seu castell de Khistoplón ab l' ullera dirigida á Espanya expiant lo moviment polítich que s' actúa en nostra terra.

KHSDTR.

Madrid 1, 5 id.—S' ha notat avuy que per la tarde 's passejavan en la Castellana varios individuos ab los sombreros de copa raspallats al revés.

'S tèm siga aixó lo santo y senya d' algun plan revolucionari pera derrivar alguna cosa. (1)

Mora la Nova 31, 4 id.—Aquí també han arribat planxas de la ferreria *La Publicidad* per l' istil de las que van enviarse al Ferrol.

Se pagarán ab tractats de geografia.

PI, NYOL.

Berlín 2, 3 tarde.—(Urgentíssim).—L' Emperador Guillermo ha dat una puntada de peu al general Valdersee, gefe del Estat Major alemán, llastimant notablement l' extrém del carpò al successor del general Moltke.

Per ara sols se sab que 'l guerrero alemán va posarse la má á la part dolorida.

BUTÓ Y C.^a

(1) La penúltima vocal de la última paraula d' aquest telégrama está algo confosa. Pot ser vulga dir: casa.

CORRESPONDENCIA

Anirá: B. O. IX, Lluís Salvador.

Algo de F. Rodixiet, Xanigots. J. Pi, Mossén Llapidera, F. Garcia, Sacas.

J. A. V.: Passi per casa lo Director que la cosa no 'ns agrada prou.—D. Riera: Massa farrigo-farrago en lo metro.—J. Casellas: No veu que faria posar de mal humor á tots los fills delas senyoras que han mort de part?

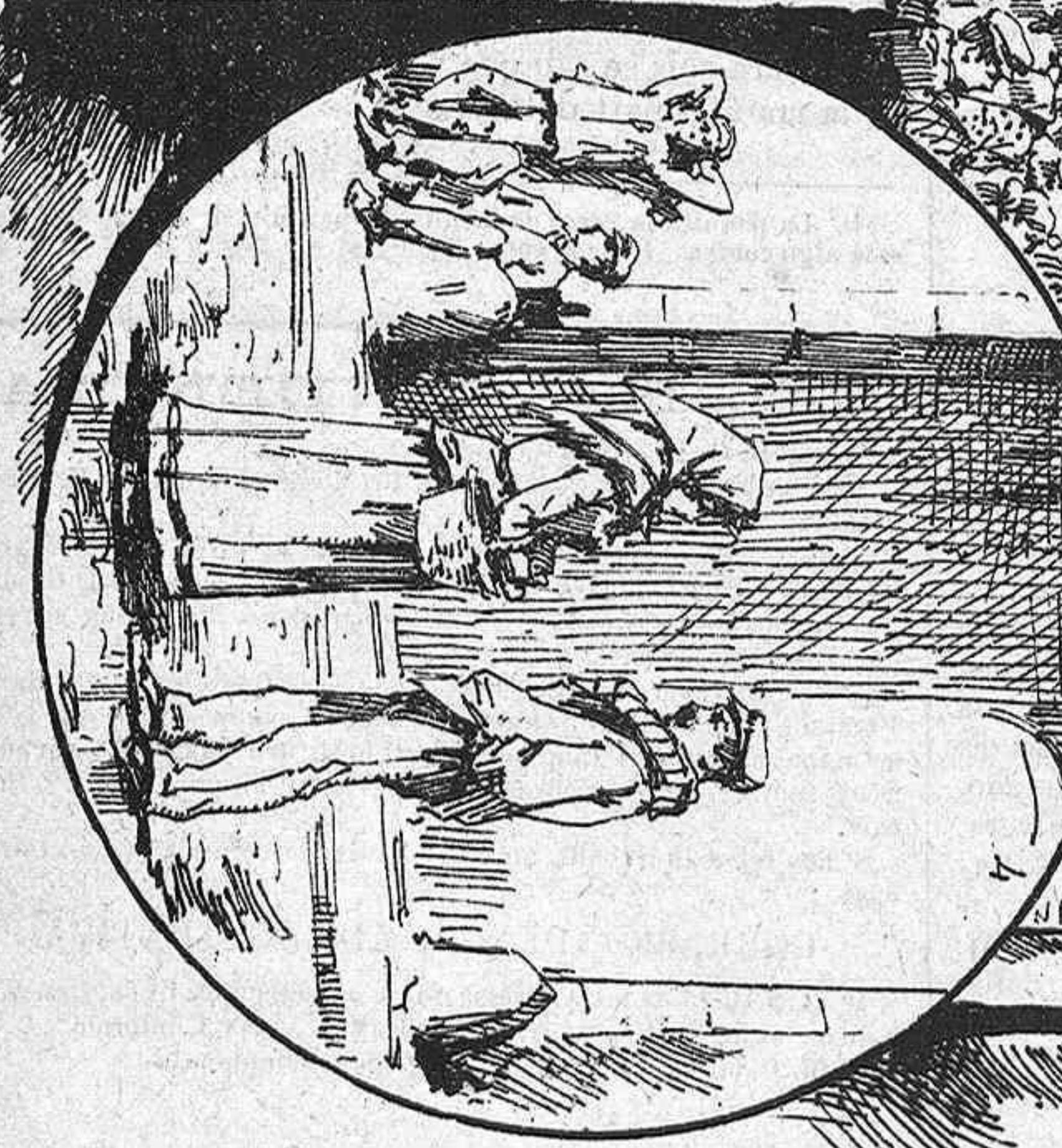
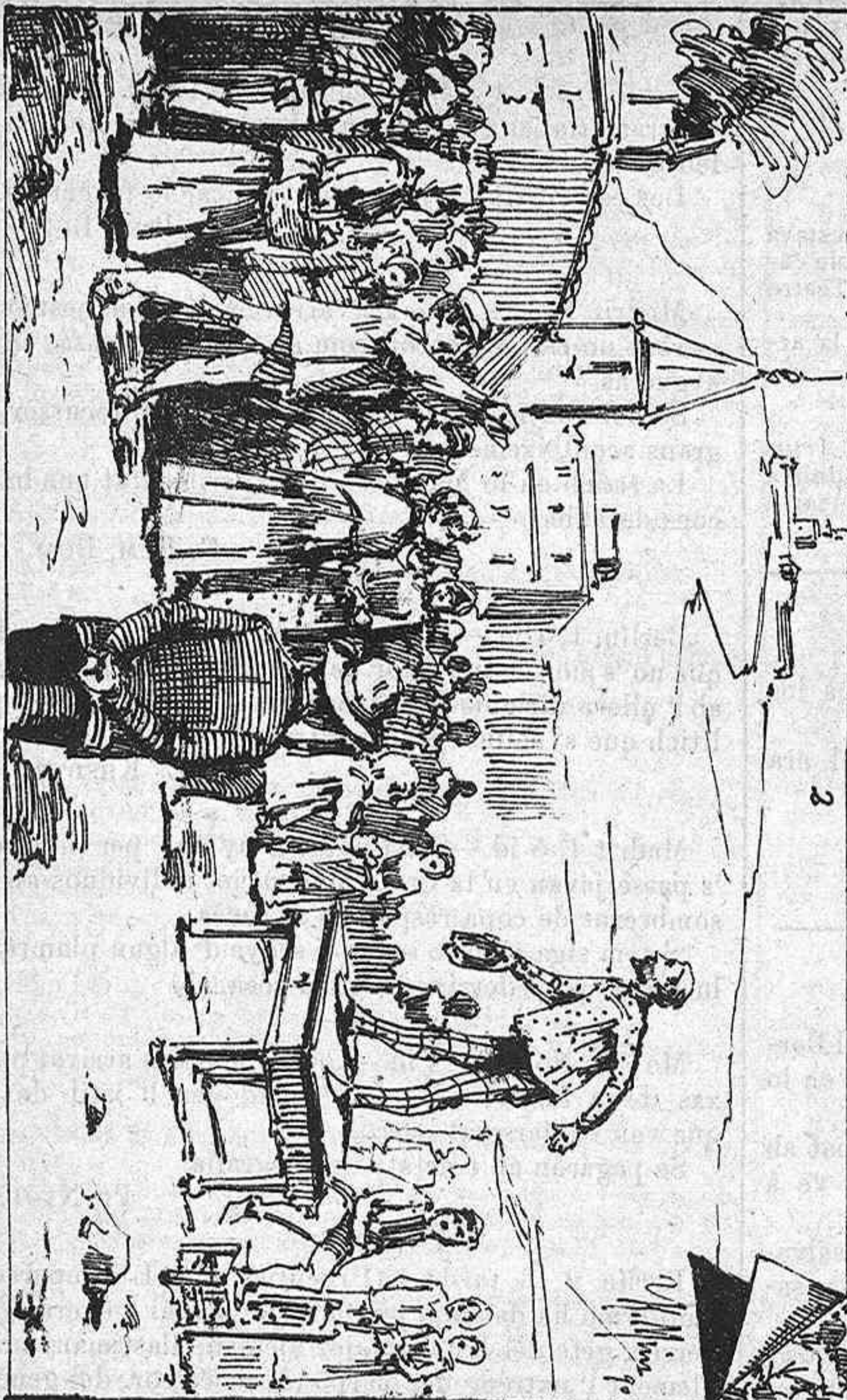
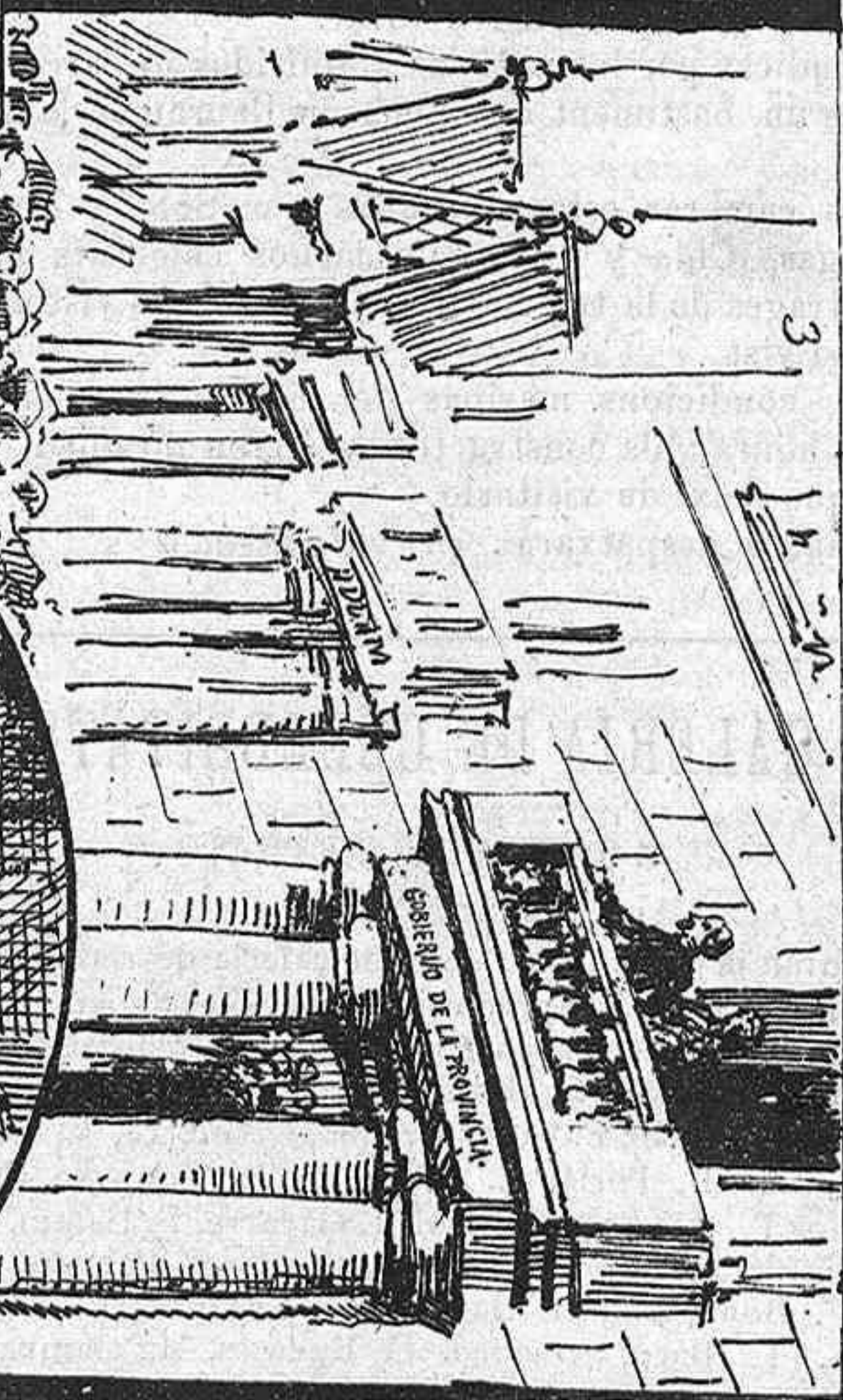
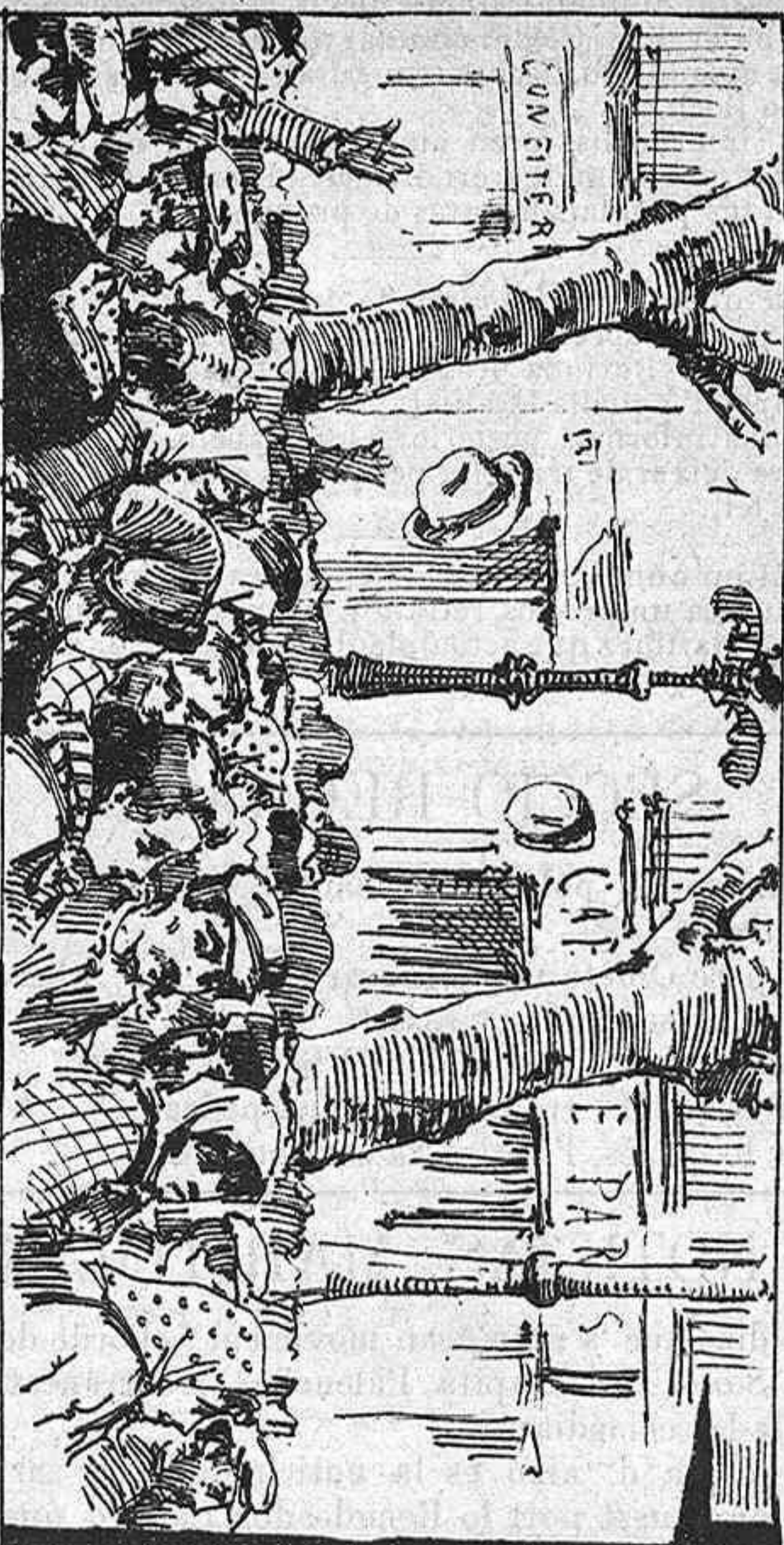
J. F. Fernando: Rés 'ns convè de lo que 'ns envia.—Garcia: Prènguis la molestia de mirar lo número de composicions que rebém setmanalment y vegí quan pot tocarli lo torn á vosté? La xarada d' avuy serveix.—J. Casanovas V.: Ha errat d' un punt.—J. X.: Ha fet tart.

S' han rebut 19 treballs més fins lo dia 2 inclusiv que no fan per casa.

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA.

M. C. S. Joan de las Abadessas: Pot remètrer l' import en sellos ó giro mútuo. Vosté mateix.—V. B. Puyal. Alella: Conforme.

F. M. Palamós: Suposém en son poder lo demanat.

1 Aspecte de la Rambla.

2 Camp de las Carolinas.

3 Devant del Govern Civil.

4 Portal d' una fàbrica.